

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 771/2009,**25. august 2009,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1580/2007 seoses teatavate turustusnormidega puu- ja köögiviljasektoris**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisähteid (ühise turukorralduse ühtne määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 103a ja artikli 121 punkti a koos artikliga 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 21. detsembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1580/2007, millega kehtestatakse nõukogu määruste (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris, ⁽²⁾ on alates 1. juulist 2009 turustusnormide sätete suhtes oluliselt muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1221/2008 ⁽³⁾. Toodete üldisest turustusnormist vabastamist käsitlevat uut sätet tuleks siiski täpsustada.
- (2) Määruse (EÜ) nr 1580/2007 artikli 53 lõikes 7 on sätestatud, et võrdlusperioodi turustatud toodangu väärtus arvutatakse kõnealusel artiklis osutatud võrdlusperioodil kohaldatavate õigusaktide alusel. Kõnealust põhimõtet on soovitatav rakendada ka tootjarühmade turustatud toodangu väärtuse puhul.
- (3) ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni põllumajanduse kvaliteedistandardite (UNECE) töörühm vaatas 2008. aastal läbi salati, kähara endiivia ja eskariooli, pirnide ja tomatite UNECE normid. Kuna konkreetsed puu- ja köögivilja turustusnormid on ühenduse tasandil olemas, peaksid need tarbetute kaubandustõkete vältimiseks olema samad mis UNECE normid. Seepärast tuleks määrusega

(EÜ) nr 1580/2007 ettenähtud kõnealusel puu- ja köögivilja konkreetsed turustusnormid ühtlustada UNECE normidega.

- (4) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1580/2007 vastavalt muuta.
- (5) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1580/2007 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 3 lõike 3b punkt a asendatakse järgmisega:

„a) CN-koodi 0709 59 alla kuuluvad metsaseened“;

- 2) Artiklisse 44 lisatakse lõige 3:

„3. Turustatud toodangu väärtus arvutatakse selliste õigusaktide alusel, mida kohaldatakse sellel ajavahemikul, mille kohta abi taotletakse.“;

- 3) I lisa B osa punktid 4, 6 ja 10 asendatakse käesoleva määruse lisa A, B ja C osa tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 1. septembrist 2009.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. august 2009

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mariann FISCHER BOEL

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 350, 31.12.2007, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 336, 13.12.2008, lk 1.

LISA

A OSA

„4. osa: Salati, kähara endiivia ja eskariooli turustusnorm

I. TOOTE MÄÄRATLEMINE

Käesolevat normi kohaldatakse järgmiste toodete suhtes:

- salastisordid (kultivarid), mis on kasvatatud:
  - liigist *Lactuca sativa* L. var. *capitata* L. (peasalat, sealhulgas jääsalat),
  - liigist *Lactuca sativa* L. var. *longifolia* Lam. (rooma salat),
  - liigist *Lactuca sativa* L. var. *crispa* L. (lehtsalat),
- nende sortide hübriidid ja
  - kähara endiivia sordid (kultivarid), mis on kasvatatud liigist *Cichorium endivia* L. var. *crispum* Lam. ja
  - eskariooli sordid (kultivarid), mis on kasvatatud liigist *Cichorium endivia* L. var. *latifolium* Lam.,

mida tuleb tarbijale müüa värskelt.

Seda normi ei kohaldata tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud toodete suhtes, üksikute lehtedena müüdava toote, juurepalliga salati või potis esitatud salati suhtes.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud toodete kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside tooted olema:

- terved,
- veatud; mädanenud või toiduks kõlbmatud riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad ja lõigatud, st ilma mulla või muu kasvusubstraadita ning nähtava võõrolluseta,
- värsked välimusega,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,
- turdunud,
- putkumata,
- ebatavalise pinnaniiskusega,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Salat võib olla värvuselt punakas, kui see on põhjustatud madalast temperatuurist kasvu ajal ja kui see ei mõjuta märkimisväärselt salati üldilmet.

Juured tuleb lõigata välimiste lehtede kinnituskoha vahetust lähedusest ja lõige peab olema puhas.

Toode peab olema tavapäraselt arenenud. Tooted peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist,

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Tooted liigitatakse kahte järgnevalt määratletud klassi:

i) I klass

Selle klassi toode peab olema hea kvaliteediga. Toode peab olema sordile ja kaubanduslikule tüübile iseloomulik, eriti värvuse osas.

Toode peab olema:

— ilusa kujuga,

— tugev, võttes arvesse viljelusmeetodit ja toote liiki,

— kahjustusteta või söögikõlblikkust mõjutava riknemiseta,

— külmakahjustusteta.

Peasalatil peab olema üks hästi arenenud südamik. Katte all kasvatatud peasalati südamik võib olla väike.

Rooma salatil peab olema südamik, mis võib olla väike.

Kähara endiivia ja eskariooli keskosa peab olema kollase värvusega.

ii) II klass

Sellesse klassi kuulub toode, mida ei või liigitada I klassi, kuid mis vastab eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Toode peab olema:

— piisavalt ilusa kujuga,

— kahjustusteta või riknemiseta, mis võib tõsiselt rikkuda söögikõlblikkust.

Tootel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud selle põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— kerge värvusemuutus,

— tühised taimekahjurite tekitatud kahjustused.

Peasalatil peab olema südamik, mis võib olla väike. Katte all kasvatatud peasalati puhul on südamiku puudumine lubatud.

Rooma salatil ei pea olema südamikku.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks ühe ühiku kaalu alusel.

A. Miinimumkaal

I ja II klassi miinimumkaal on:

	Avamaal kasvatatud	Katte all kasvatatud
Peasalat (välja arvatud jääsalat) ja rooma salat (välja arvatud „Little gem”-tüüpi salat)	150 g	100 g
Jääsalat	300 g	200 g
Lehtsalat ja „Little gem”-tüüpi salat	100 g	100 g
Kähar endiivia ja eskariool	200 g	150 g

B. Ühtsus

a) Salat

Kõikides klassides ei tohi sama pakendi kõige kergema ja kõige raskema ühiku vahe ületada:

- 40 g, kui kergeim ühik kaalub kuni 150 g,
- 100 g, kui kergeim ühik kaalub 150–300 g,
- 150 g, kui kergeim ühik kaalub 300–450 g,
- 300 g, kui kergeim ühik kaalub üle 450 g.

(b) Kähar endiivia ja eskariool

Kõikides klassides ei tohi sama pakendi kõige kergema ja kõige raskema ühiku vahe ületada 300 g.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas partiis võib olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % viljade arvust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedinõuetele ega miinimumnõuetele. Mädalekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted ei ole lubatud.

ii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul viljade arvust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Mädalekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted ei ole lubatud.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul on lubatud koguhälve 10 % ühikute arvust, mis ei vasta vastavatele suurusnõuetele, kuid mille kaal ei erine asjaomasest kaalust rohkem kui 10 % võrra.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega tooteid.

Selgelt eri värvi, sorti ja/või kaubanduslikku tüüpi toodete segu võib pakkida ühte kaubaüksusesse ⁽¹⁾ tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga värvi, sordi ja/või kaubandusliku tüübi kaupa ühesuguse päritoluga.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Tooted peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud. Tooted peavad olema pakendi suurust ja liiki arvestades mõistlikult pakitud, nii et ei jääks tühja ruumi ja tooted ei saaks muljuda.

Pakendi sisematerjal peab olema uus, puhas ja niisugune, et see ei riku tooteid välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ⁽²⁾ ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused:

Pakendaja ja/või saatja/lastisaatja:

— nimi ja aadress (st tänav/linn/piirkond/postiindeks ja riik juhul, kui see erineb päritoluriigist)

või

— siseriikliku asutuse tunnustatud koodmärk ⁽³⁾.

B. Toote liik

— „Salat”, „Peasalat”, „Bataavia”, „Jääsalat”, „Rooma salat”, „Lehtsalat” (või vajaduse korral näiteks „Tammelehesalat”, „Lollo bionda”, „Lollo rossa”), „Kähar endiivia” või „Eskariool” või muud sünonüümid, kui pakendi sisu ei ole nähtav,

— vajaduse korral „Little gem” või muud sünonüümid,

— vajaduse korral märke „kasvatatud katte all” või muu vastav märke,

— sordi nimi (ei ole kohustuslik),

⁽¹⁾ Kaubaüksus peaks olema ette nähtud müügiks tervikuna.

⁽²⁾ Kõnealuseid märgistamisnõudeid ei kohaldata tarbijatele otseturustamiseks ettenähtud eelpakendatud toodete pakendiüksuste suhtes; kõnealused üksused peavad vastama siseriiklikele nõuetele. Igal juhul peab osutatud märgistus olema nähtav selliseid pakendiüksusi sisaldaval transpordipakendil.

⁽³⁾ Paljude riikide siseriiklike õigusaktides nõutakse nime ja aadressi selgesõnalist esitamist. Kui koodmärki kasutatakse, tuleb viited „pakkija ja/või saatja (või vastavad lühendid)” märkida koodmärgi vahetusse lähedusse ning koodmärgile peab eelnema tunnustava riigi ISO 3166 kahetäheline riigi/piirkonna kood, kui ei ole tegemist päritoluriigiga.

- selgelt eri värvi, sorti ja/või kaubanduslikku tüüpi toodete segu sisaldavate kaubaüksuste puhul „Salatite segu” või samaväärne nimetus. Kui toode ei ole pakendis nähtav, tuleb märkida kaubaüksuse värvid, sordid või kaubanduslikud tüübid.

C. Toote päritolu

- Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.
- Kaubaüksuste puhul, mis sisaldavad eri värvusega ja/või eri kaubanduslikku tüüpi erinevat päritolu toodete segu, märgitakse iga päritoluriik asjaomase värvuse, sordi ja/või kaubandusliku tüübi juurde.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass,
- suurus, mis on väljendatud ühiku miinimumkaaluna või ühikute arvuna,
- netokaal (ei ole kohustuslik).

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid on kaubaalustel, peavad vastavad andmed olema märgitud sildile, mis paigutatakse nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.”

B OSA

„6. osa: Pirmide turustusnorm

I. TOOTE MÄÄRATLEMINE

Käesolevat normi kohaldatakse *Pyrus communis L.* pirnisortide (kultivarid) suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt; normi ei kohaldata tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud pirnide suhtes.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud pirnide kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside pirnid olema:

- terved,
- veatud; mädanenud või toiduks kõlbmatud riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- taimekahjuriteta,
- kahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Pirnid peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et:

- nende küpsemine võib jätkuda sordiomadustele vastava küpsusastmeni,

- need taluvad vedu ja käitlemist,
- need jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Pirnid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) Ekstraklass

Selle klassi pirnid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Nende kuju, suurus ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud ja nende vars peab olema terve.

Viljaliha peab olema täiesti veatu ja koor ilma krobelse korgistunud pinnata.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta vilja üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

Pirnide viljalihas ei tohi olla kivisrakke.

ii) I klass

Selle klassi pirnid peavad olema hea kvaliteediga. Nende kuju, suurus ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud ⁽¹⁾.

Viljaliha peab olema täiesti veatu ja koor ilma krobelse korgistunud pinnata.

Üksikutel viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead,
- tühised valmimisvead,
- tühised värvusvead,
- väikesed pindmised vead, mis ei tohi ületada:
  - pindmiste vigade puhul,
  - 1 cm² kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia pirina* ja *V. inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 0,25 cm² kogu pinnast,
- tühised muljutised, mis ei ületa 1 cm² pinda.

Vars võib olla kergelt kahjustatud.

Pirnide viljalihas ei tohi olla kivisrakke.

iii) II klass

Sellesse klassi kuuluvad pirnid, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljaliha peab olema suuremate vigadeta.

⁽¹⁾ Suureviljaliste ja suvepirnisortide mittetäielik nimekiri on esitatud käesoleva normi liites.

Pirnidel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuvead,
- valmimisvead,
- värvusvead,
- veidi krobeline korgistunud pind,
- pindmised vead, mis ei tohi ületada:
  - 4 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,
  - 2,5 cm² kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia pirina* ja *V. inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 1 cm² kogu pinnast,
- tühised muljutised, mis ei ületa 2 cm² pinda.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu alusel.

Kõikides klassides peab miinimumsuurus olema järgmine:

	Ekstraklass	I klass	II klass
Suureviljalised sordid	60 mm	55 mm	55 mm
Muud sordid	55 mm	50 mm	45 mm

Käesoleva normi liitega hõlmatud suvepirnide puhul miinimumsuurus ei kehti.

Ühtse suuruse tagamiseks pakendis võib ühe pakendi viljade läbimõõt erineda kuni:

- 5 mm ekstraklassi viljade ning kihiti ridadesse paigutatud I ja II klassi viljade puhul,
- 10 mm I klassi viljade puhul, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse.

II klassi viljade suhtes, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse, ühtse suuruse piirang ei kehti.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis võib olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) Ekstraklass

Lubatud on koguhälve, mille puhul viljade arvust või kaalust 5 % ei vasta ekstraklassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastab II klassi kvaliteedinõuetele.

ii) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul viljade arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedinõuetele ega miinimumnõuetele. Mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted ei ole lubatud. Kõnealuse lubatud hälbe ei ole hõlmatud varreta pirnid.

iii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul viljade arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted ei ole lubatud.

Selle hälbe piires võib 2 % viljade arvust või kaalust olla järgmiste vigadega:

- armistumata lõhed või praod,
- üksikud mädaplekid,
- sisemiste kahjurite olemasolu ja/või kahjurite põhjustatud viljaliha kahjustused.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul:

- a) ühtsuse eeskirjadega hõlmatud viljade puhul 10 % viljade arvust või kaalust, mis kuuluvad pakendile märgitud suurusrühmast ühe võrra suuremasse või väiksemasse suurusrühma, kusjuures väiksemasse suurusrühma liigitatud viljad võivad olla kuni 5 mm miinimumist väiksemad,
- b) ühtsuse eeskirjadega hõlmamata viljade puhul 10 % viljade arvust või kaalust, mis on väiksemad sätestatud miinimumsuurusest, kusjuures viljad võivad olla miinimumsuurusest kuni 5 mm väiksemad.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED**A. Ühtsus**

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode liigitatakse suuruse järgi) ja sama küpsusastmega pirne.

Ekstraklassi viljad peavad olema ka värvuselt ühtsed.

Selgelt eri sorti pirnide segu võib siiski pakkida ühte kaubaüksusesse ⁽¹⁾ tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomase sordi kaupa ühesuguse päritoluga.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Pirnid peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema uus, puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Üksikule tootele kinnitatavad kleebised peavad olema sellised, et pärast eemaldamist ei jääks neist nähtavaid liimijälgi ega pinnakahjustusi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

⁽¹⁾ Kaubaüksus peaks olema ette nähtud müügiks tervikuna.

VI. MÄRGISTAMISEGA SEOTUD SÄTTED

Iga pakendi (¹) ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused:

Pakendaja ja/või saatja/lastisaatja:

— nimi ja aadress (st tänav/linn/piirkond/postiindeks ja riik juhul, kui see erineb päritoluriigist)

või

— siseriikliku asutuse tunnustatud koodmärk (²).

B. Toote liik

— „Pirnid”, kui pakendi sisu ei ole nähtav,

— sordi nimi; eri sorti pirnide segu sisaldavate kaubaüksuste puhul kõikide eri sortide nimetused.

C. Toote päritolu

— Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus. Selgelt eri sorti erineva päritoluga pirnide segu sisaldavate kaubaüksuste puhul iga asjakohase sordi nime kõrval päritoluriigi märged.

D. Kaubanduslikud andmed

— Klass,

— suurus või kihiti pakitud viljade puhul viljade arv. Kui vilju identifitseeritakse suuruse järgi, tuleks suurus märkida:

a) ühtsuse eeskirjadega hõlmatud toote puhul miinimum- ja maksimumläbimõõduna,

b) ühtsuse eeskirjadega hõlmatud toote puhul pakendis oleva väikseima vilja läbimõõduna, millele järgnevad sõnad „ja rohkem” või muu samaväärne märged, või vajaduse korral pakendi suurima vilja läbimõõd.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui nimetatud pakendid on kaubaalustel, märgitakse nimetatud üksikasjad sildile, mis asetatakse nähtavale kohale vähemalt kaubaaluse kahele küljele.

(¹) Kõnealuseid märgistamisnõudeid ei kohaldata tarbijatele otseturustamiseks ettenähtud eelpakendatud toodete pakendiüksuste suhtes; kõnealused üksused peavad vastama siseriiklikele nõuetele. Igal juhul peab osutatud märgistus olema nähtav selliseid pakendiüksusi sisaldaval transpordipakendil.

(²) Paljude riikide siseriiklike õigusaktides nõutakse nime ja aadressi selgesõnalist esitamist. Kui koodmärki kasutatakse, tuleb viited „pakkija ja/või saatja (või vastavad lühendid)” märkida koodmärgi vahetusse lähedusse ning koodmärgile peab eelnema tunnustava riigi ISO 3166 kahetäheline riigi/piirkonna kood, kui ei ole tegemist päritoluriigiga.

Liide

Pirnide suuruskriteeriumid

S = Suureviljaline sort

SP = Suvepirn, mille suhtes miinimumsuuruse nõue ei kehti

Suureviljaliste ja suvepirnisortide mittetäielik nimekiri

Väikeseviljalisi ja muid sorte, mida nimekirjas ei ole loetletud, võib turustada, kui need vastavad normi III jaotises kirjeldatud muude sortide suurusnõuetele.

Mõnda järgmisena loetletud sorti võib turustada nime all, mis on kaubamärgina kaitstud või millele taotletakse sellist kaitset ühes või mitmes riigis. Järgmise tabeli esimene ja teine veerg selliseid kaubamärke ei sisalda. Mõned tuntud kaubamärgid on nimetatud kolmandas veerus üksnes teavitamise eesmärgil.

Sort	Sünonüümid	Kaubamärk	Suurus
Abbé Fétel	Abate Fétel		L
Abugo o Siete en Boca			SP
Aka			SP
Alka			L
Alsa			L
Amfora			L
Alexandrine Douillard			L
Bergamotten			SP
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		L
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexander		L
Beurré Clairgeau			L
Beurré	Hardenpont		L
Beurré Giffard			SP
Beurré précoce Morettini	Morettini		SP
Blanca de Aranjuez	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		SP
Carusella			SP
Castell	Castell de Verano		SP
Colorée de Juillet	Bunte Juli		SP
Comice rouge			L
Concorde			L
Condoula			SP
Coscia	Ercolini		SP
Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		L
D'Anjou			L
Dita			L
D. Joaquina	Doyenné de Juillet		SP

Sort	Sünonüümid	Kaubamärk	Suurus
Doyenné d'hiver	Winterdechant		L
Doyenné du Comice	Comice, Vereinsdechant		L
Erika			L
Etrusca			SP
Flamingo			L
Forelle			L
Général Leclerc		Amber Grace™	L
Gentile			SP
Golden Russet Bosc			L
Grand champion			L
Harrow Delight			L
Jeanne d'Arc			L
Joséphine			L
Kieffer			L
Klapa Mílule			L
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		SP
Lombacad		Cascade®	L
Moscarella			SP
Mramornaja			L
Mustafabey			SP
Packham's Triumph	Williams d'Automne		L
Passe Crassane	Passa Crassana		L
Perita de San Juan			SP
Pérola			SP
Pitmaston	Williams Duchesse		L
Précoce de Trévoux	Trévoux		SP
Président Drouard			L
Rosemarie			L
Suvenirs			L
Santa Maria	Santa Maria Morettini		SP
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		SP
Taylors Gold			L
Triomphe de Vienne			L
Vasarine Sviestine			L
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		L"

C OSA

„10. osa: Tomatite turustusnorm

I. TOOTE MÄÄRATLEMINE

Käesolevat normi kohaldatakse *Lycopersicum esculentum* Mill. tomatisortide (kultivarid) suhtes, mis on ette nähtud tarbijale värskest tarnimiseks; normi ei kohaldata tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud tomatite suhtes.

Tomatid liigitatakse nelja kaubanduslikku tüüpi:

- ümarikud,
- ribilised,
- pikergused,
- kirsstomatid (sh kokteilimatid).

II. KVALITEEDINÕUDED

Normiga määratletakse müügivalmis ja pakendatud tomatite kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside tomatid olema:

- terved,
- veatud; mädanenud või toiduks kõlbmatud riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- värske välimusega,
- taimekahjuriteta,
- kahjurit poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja maitseta.

Kobartomatite varred peavad olema värsked, terved, puhtad ning ilma lehtede ja nähtavate võõrkehadeta.

Tomatid peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist,
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Tomatid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) *Ekstraklass*

Selle klassi tomatid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Viljad peavad olema tugeva viljalihaga ja nende kuju, välimus ja valmimisaste peavad olema sordile iseloomulikud.

Nende värvus peab küpsusastme kohaselt vastama jaotise A viimases lõigus ettenähtud nõuetele.

Tomatid peavad olema ilma „rohelise kraeta”, veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) *I klass*

Selle klassi tomatid peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema piisavalt tugeva viljalihaga ja sordile iseloomulikud.

Neil ei tohi olla lõhesid ega nähtavaid „rohelisi kraesid”. Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead;
- tühised värvusvead,
- tühised pindmised vead,
- väga väikesed muljutised.

Ribelistel tomatitel:

- võivad olla kuni 1 cm pikkused armistunud lõhed,
- ei tohi olla mügarikke,
- võivad olla väikesed korgistumata nabajad moodustised,
- võib olla kuni 1 cm² suurune emakasuudme korgistumine,
- võib olla peenike piklik (õmblusekujuline) õiearm, mille pikkus on kuni kaks kolmandikku tomati suurimast läbimõõdust.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad tomatid, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljad peavad olema piisavalt tugeva viljalihaga (mis võib olla veidi vähem tugev kui I klassi tomatitel) ja neil ei tohi olla armistumata lõhesid.

Tomatitel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kju-, valmimis- ja värvusvead,
- pindmised vead või muljutised, kui need ei riku vilja oluliselt,
- kuni 3 cm pikkused armistunud lõhed ümarike, ribiliste ja piklike tomatite puhul.

Ribilistel tomatitel võib lisaks olla:

- suuremaid mügarikke kui I klassi tomatitel, kuid mitte väärarenguid,
- nabajaid moodustisi,
- kuni 2 cm² suurune emakasuudme korgistumine,
- peenikesi piklikke (õmblusekujulisi) õiearme.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu, kaalu või arvu alusel.

Järgmisi nõudeid ei kohaldata kobartomatite suhtes ja II klassi tomatite puhul ei ole need kohustuslikud.

Ühtse suuruse tagamiseks:

- a) Tomatite suurima läbimõõdu vahe samas pakendis ei tohi olla rohkem kui:
- 10 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on alla 50 mm,
  - 15 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on 50 mm ja rohkem, kuid alla 70 mm,
  - 20 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on 70 mm ja rohkem, kuid alla 100 mm,
  - 100 mm ja suurema läbimõõduga viljade suhtes läbimõõdu vahe piirangut ei kohaldata.

Suuruskoodide kohaldamisel tuleb järgida alljärgnevas tabelis esitatud koodi ja läbimõõduvahemikke.

Suuruskood	Läbimõõt (millimeetrites)
0	≤ 20
1	> 20 ≤ 25
2	> 25 ≤ 30
3	> 30 ≤ 35
4	> 35 ≤ 40
5	> 40 ≤ 47
6	> 47 ≤ 57
7	> 57 ≤ 67
8	> 67 ≤ 82
9	> 82 ≤ 102
10	> 102

- b) Kaalu või arvu järgi suurusklassidesse jagatud tomatite suuruse vahe peaks olema vastavuses punktiga a.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis võib olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) Ekstraklass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tomatite arvust või kaalust 5 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteed nõuetele.

ii) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tomatite arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteed nõuetele ega miinimumnõuetele. Mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted ei ole lubatud. Kobartomatite puhul võib 5 % tomatite arvust või kaalust olla varre küljest lahti.

iii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tomatite arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted ei ole lubatud. Kobartomatite puhul võib 10 % tomatite arvust või kaalust olla varre küljest lahti.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul võib 10 % tomatite arvust või kaalust kuuluda pakendil märgitud suurusest ühe astme võrra väiksemasse või suuremasse rühma.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtne ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode liigitatakse suuruse järgi) tomateid.

Ekstraklassi ja I klassi tomatid peavad olema ühtse küpsusastme ja värvusega. Lisaks peavad piklikud tomatid olema piisavalt ühtse pikkusega.

Selgelt eri värvi, sorti ja/või kaubanduslikku tüüpi tomatite segu võib pakkida ühte kaubaüksusesse ⁽¹⁾ tingimusel, et need on ühtse kvaliteediga ning iga värvi, sordi ja/või kaubandusliku tüübi kaupa ühesuguse päritoluga.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Tomatid peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

⁽¹⁾ Kaubaüksus peaks olema ette nähtud müügiks tervikuna.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ⁽¹⁾ ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed:

A. Identifitseerimine

Pakendaja ja/või saatja/lastisaatja:

— nimi ja aadress (st tänav/linn/piirkond/postiindeks ja riik juhul, kui see erineb päritoluriigist)

või

— siseriikliku asutuse tunnustatud koodmärk ⁽²⁾.

B. Toote liik

„Tomatid” või „Kobartomatid” ja kaubanduslik tüüp, kui pakendi sisu ei ole nähtav. Need üksikasjad tuleb alati märkida kirsstomatite (või kokteilitomatite) puhul, olenemata sellest, kas need on kobaratena või mitte.

— Selgelt eri värvi, sorti ja/või kaubanduslikku tüüpi tomatite segu sisaldavate kaubaüksuste puhul „Tomatite segu” või samaväärne nimetus. Kui toode ei ole pakendis nähtav, tuleb märkida kaubaüksuses sisalduvate tomatite värvid, sordid või kaubanduslikud tüübid.

— Sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. Toote päritolu

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

Kaubaüksuste puhul, mis sisaldavad eri värvusega, eri sordist ja/või eri kaubandusliku tüüpi tomateid, mille päritolu erineb, märgitakse iga päritoluriik asjaomase värvuse, sordi ja/või kaubandusliku tüübi juurde.

D. Kaubanduslikud andmed

— Klass,

— suurus (kui toode liigitatakse suuruse järgi) väljendatuna miinimum- ja maksimumlääbimõõdus.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

— Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid on kaubaalustel, märgitakse nimetatud üksikasjad sildile, mis paigutatakse nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

⁽¹⁾ Kõnealuseid märgistamisnõudeid ei kohaldata tarbijatele otseturustamiseks ettenähtud eelpakendatud toodete pakendiüksuste suhtes; kõnealused üksused peavad vastama siseriiklikele nõuetele. Igal juhul peab osutatud märgistus olema nähtav selliseid pakendiüksusi sisaldaval transpordipakendil.

⁽²⁾ Paljude riikide siseriiklike õigusaktides nõutakse nime ja aadressi selgesõnalist esitamist. Kui koodmärki kasutatakse, tuleb viited „pakkija ja/või saatja (või vastavad lühendid)” märkida koodmärgi vahetusse lähedusse ning koodmärgile peab eelnema tunnustava riigi ISO 3166 kahetäheline riigi/piirkonna kood, kui ei ole tegemist päritoluriigiga.”